

SKOTSKÉ NOVINY 2

*Failte ort a dh' Albainn * Vítejte ve Skotsku*

Listopad 2009

SKOTSKÁ JÍZDA ZAČÍNÁ

Členové skotské družiny Ballantine's již navštěvují první hospody a bary!

Od 15. října až do 20. prosince máte neopakovatelnou příležitost důvěrně se seznámit s jednou z prominentních míchaných skotských whisky – s Ballantine's Finest. Tento komplexní, kultivovaný a elegantní nápoj znalců otevírá v předvánočních časech svou přátelskou náruč všem, kterým záleží na tom, co pijí, kdy, kde a jak pijí, s kým pijí a zároveň chtějí rozumět výhodám i legendám, které jim ušlechtilá pálenka přináší. Závěr roku je na dohled a na vás čekají nová předsevzetí, jak změnit svůj život k lepšímu, jaký nový styl podtrhne vaši osobnost a posune vás o kus dál a výš. Inspirace se blíží, setkejte se s ní! Má podobu členů Skotské družiny oblečených v kiltu z modrého českého tartanu, po-

slů úžasných severských legend a skvělých vypravěčů. Ti si s vámi rádi přijíjí v některé z blízkých hospůdek a přijmou vás do svých řad. Upozorňujeme, že noví členové Skotské družiny budou požívat různých výhod a možností, pro začátek například vyhrát zájezd do destilérie přímo ve Skotsku. Chce to jen pravidelně sledovat webové stránky www.ballantines.cz a kontrolovat došlou e-mailovou poštu. Skotská družina mezi sebou vítá první nové členy, získané v pražském baru Kopretina na Královských Vinohradech i mladou krev z plzeňských vysokoškolských klubů Bastila i Pivoňka a samozřejmě všechny, kteří je s nadšením následovali i jinde.

Se Skotem se vždycky shodnete.

To neznamená, že musíte umět plynule anglicky, nebo dokonce ovládat keltštinu. Ale měli byste si určitě osvojit základní slovník a postoje týkající se skotské whisky alespoň v mateřském jazyce. Klíčové výrazivo najdete právě tady. První ponaučení je: neříkejte žádné skotské whisky jenom „skotská“. Rozhodně ne dnes úctyhodné Ballantine's Finest. Byla by to vaše osobní chyba. Časy „skotské“ zbohatlíků a klik soudružských papalášů jsou bohudík dávno pryč, Tato vybraná whisky je dnes pojitkem slušných lidí! Chovejte tedy k nápoji civilizovaný respekt a používejte raději důstojný celistvý výraz „skotská whisky“.

Pozorujete barvu: světle zlatavou až bronzovou – už pouhý pohled naplní vaše útroby i duši teplem ohně z krbu. Pokud skrz barvu něco vidíte, bude to zvlášť zajímavé.

Opájte se vůni: hlubokou s náznakem koření – víc neříkejte, protože vyjmenovat o jaká koření přesně jde, to dokáže jen pár znalců.

Chválíte tělo: je oblé – neuděláte chybu, když během svého úsudku nadšeně zvednete rohoči do oblouku a polaskáte příznacně zaoblené hrany lahve.

Užíváte si chuť: vyváženou, s tóny čokolády, jablek a vanilky následované jemně květinovým závěrem – časem možná rozeznáte tóny všechny. Každý to napoprvé nedokáže, většinou to trvá téměř celý život. Vězte ale, že cvičení dělá mistra. A polknete: závěr má vznešenou zadní chuť a květinovou svěžest. Kvůli dozrívání zadní chuti udělejte vznešenou pauzu, zanecháte tak dojem a květinová svěžest vám vydrží nejméně do další sklenky.

Bezpečně víte to hlavní: Ballantine's Finest je dokonalou směsí 50 sladových whisky, z nichž všechny zrály nejméně 6 let a mnohé z nich ještě déle. Lepší řešení již není třeba hledat.

Výborně! Nyní po jediné sklence všichni mluvíme společným jazykem. Znáte snad nějakou lepší jazykovou školu?

Legendám vstříc!

Kde se v nejbližší době můžete přidat k sympatákům ze Skotské družiny? Navštivte stránky www.ballantines.cz a najděte si podnik a termín, který vám nejvíc vyhovuje.

I V PONDĚLÍ 19. ŘÍJNA 2009 TO ŽILO!

Skotská družina zvolila pro jednu z prvních návštěv region pražských světáků, a to v samém srdci Královských Vinohrad. Chlapíky a dámy z této noblesní čtvrti je prý těžko něčím překvapit či dokonce zaujmout. Ukázalo se, že opak je pravdou. Café-bar Copretina na Korunní třídě byl perfektně připraven a vyzdoben, štangasti informování a jejich hosté zde dychtivě poposedávali již od odpoledních hodin. Když zástupce Skotské družiny Tomáš Hromádka

dorazil, byl rázem jako doma. Svým kiltem vzbudil obrovské nadšení. „Sedni si k nám, chlapče!“ uvítala ho parta, která o whisky možná něco věděla, ale dozvěděla se mnohem víc. Skotské legendy rozehrály duše pražských „čížků“ stejně jako mimořádný trháč: Ballantine's Happy Hour, kdy panáček stál pouhých 35 Kč. Není divu, že se obsluha musela pořádně ohánět. Členské kartičky se vyplňovaly ostošest. „Skotáku jeden skvělá, chraň tě svatej Ondřej, jestli

nevychraju ten zájezd do palírny taky já. No kdyby náhodou ne, i dneska to mělo grády! Přistě už jediné balantýnku!“ V úterý 27. října jsme otestovali vysokoškolský v Plzni. Radek Nakládal, další zástupce družiny, nestačil koukat. Polovina z návštěvníků už zažila výměnný zájezd do Skotska, takže brala Radkům kilt jako samozřejmost. Snad nikdo tady neřikal kiltu sukýnka, někteří dokonce věděli, že to, co vidí, je český národní tartan. V klubech Bašta i Pivoňka

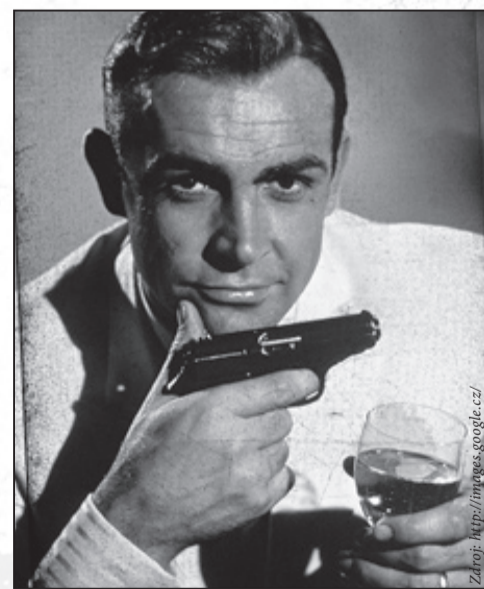
byla atmosféra pěkně hustá. Narváno, protože druhý den, na státní svátek, se mohlo vyspávat. V Pivoňce musel Radek pomáhat roznášet a nalévat, aby se stihlo všechno vypít. Divíte se, když byl panák za 29 Kč? Každý se chtěl poučit, dozvědět se co nejvíc. Spousta študáků ochutnala Ballantine's s kapkou vody. Před tím nevěřili, že takhle namíchané pití bude pro ně jako stvořené. Teď na novou víru přísahají.

Tomáš Hromádka – zástupce Skotské družiny

JMENUJI SE BOND. JAMES BOND!

Sean Thomas Connery se narodil 25. srpna 1930 ve skotském Edinburghu. Vyrůstal v tradiční skotské rodině. Dodnes je velkým patriotem a ke Skotsku i jeho legendám se intenzivně hlásí. Ve třinácti letech opustil školu a tři roky sloužil u slavného britského Královského námořnictva. Než se stal hercem, pracoval například jako plavčík i leštič rakví! V roce 1953 se zúčastnil soutěže Mr. Universe a umístil se na třetím místě! A to je co říct, vždyť tento chlapík začal ztrácet už od svých jednadvačeti let vlasy. Málokdo u nás ví, že všechny své bondovky točil s příčeskem. Jeho suché: „Jmenuji se Bond. James Bond“ dávno vešlo do dějin. Ve svých filmech hraje šarmantní drsňáky, mnohdy se skleničkou v ruce. V těch sice nebyla vždy jen skotská whisky, ale skotský drajv, se kterým smáčel v nápoji rty, zůstává dodnes nezapomenut. Sean Connery patří k mužům, kteří stejně jako kvalitní whisky nestárnou, ale zrají. V roce 1987 získal Zlatý Globus a za roli ve filmu Neúplatní Oscara. Jeho herecká energie se zdá být nekonečná. Pokud právě nenatáčí nebo nehraje golf, věnuje se aktivitám na podpoře Skotska. Ty mu také roku 1999 právem vynesly od královny povýšení do šlechtického stavu. Hats off, Mr. Bond. Cheers, Sir Sean!

Glasgow Miles Better, Glasgow Smiles Better

S těmito záměrně neurčitými slogany postupně rozjela od roku 1983 největší skotská metropole kampaň na zlepšení image města jako atraktivní destinace pro turisty i investory. Přesvědčete se, že úspěšně. Dříve zanedbané centrum skotského průmyslu, neblaze proslulé výtržníky a pouličními gangy, se rychle mění v oázu chlubit se největší rozlohou parků na jednoho obyvatele. Vedle whisky Ballantine's Finest vás sem zve i maskot kampaně, panáček Mr. Happy.

ZMATEK, KTERÝ VÁS OKOUZLÍ!

Glasgow, skotskou gaelštinou „Glaschu“, je svérázná a velice rušné město, ve Skotsku to největší. Na ulicích běžně potkáte muže v kiltech hrající na dudy, ochutnáte nejlepší druhy skotské whisky, nejmastnější smažené delikatesy, jaké si dovedete představit, smaží tady úplně všechno, třeba i tyčinky Mars. Dáte si pořádně osolené hranolky ochucené navíc vinným octem a také rozmanité dortíčky, které jste si zatím představit nedovedli. Narazíte zde na dámy barokních tvarů i na odvážné módní outfity, které vám vyrazí dech. Dá se tady nakupovat jako nikde a policisté vás klidně nechají přejít na červenou! Centrum Glasgova, které, zase podle legendy, založil v 6. století svatý Mungo, tvoří pěší zóna, která začíná v The Merchant City na ulici Argyle a pokračuje přes ulici Buchanan až do ulice Sauchiehall. Nebudete věřit, kolik obchodních domů, butiků, salonů a fast-foodů se dokáže stěsnat vedle sebe. A že prosperují všechny! Ale co historické

žádno? Žádná strhující panoramata nenabízí, zato zblízka je úžasná. Prvním vaším cílem necht je Glasgow Green - park u řeky Clyde, uprostřed kterého stojí muzeum People's Palace s rozkošnou zimní zahradou. Před muzeem můžete spatřit největší kaskádovitou fontánu na světě. Pouhou čtvrthodinku chůze odsud stojí jedno z nejdůležitějších poutních míst Evropy, Glasgow Cathedral s unikátní skotskou výzdobou a se zajímavým členěním prostoru. Nutností je navštívit West End, kde se nachází monumentální areál University of Glasgow. Na ni si rezervujte nejméně den, lépe ale dva. Součástí komplexu je velké muzeum Hunterian a super galerie výtvarného umění. Další turistickou lahůdkou je skvost secesního designu - dům manželů Mackintoshových. Tam určitě! Zcela utmácení rádi skončíte v botanické zahradě s nádhernými tropickými skleníky. Po cestě si smíte s rozumem svažit hrdlo kapkou whisky prakticky všude.

Buchanan Street, Glasgow

Univerzita s nápadnou věží.

KUS KELTA V SRDCI

Čím to je, že mají Češi ke Skotům tak blízko? Každoročně od nás do Skotska odjíždějí soukromě i s cestovními kancelářemi spousty turistů a další se je chystají následovat. Skoty obdivujeme, fandí jim rozmanitá občanská sdružení, v ČR existují hned 2 aktivní kluby přátel Skotska. Pořádáme Skotské hry, Dudácké Vánoce, fandíme Skotům při fotbale, učíme se skotské tance. 1. listopadu začíná keltský nový rok, a tak slavíme Haloween, ne-li přímo prapůvodní Samhain, zajímáme se o svátek keltské kultury Beltine. Někte-

ří z nás odmítají slovanský původ a za Kelty se přímo považují. Historizujícím argumentem je v tomto případě název země Bohemia, odvozený ze jména jednoho z keltských kmenů. Podobně jsou na tom ovšem i Španělé s Galicií či Poláci s Galizii. Keltové jsou náramně široký pojem; z pohledu kulturního přebírala v dávnověku keltskou kulturu skoro celá Evropa. Obhajoby keltského původu Čechů na jedné straně spekulují s genetickými vzorci, na straně druhé, a to je pro veřejnost mnohem zábavnější, noří se do hlubin ústně tradovaných legend. Takové stojí na počátku úvah o keltském původu Kroka a jeho dcer či o keltských Slavnikovcích. Popírání slovanských kořenů je zřejmě výsledkem zklamání z historie druhé poloviny minulého století. Nejprostší vysvětlení je, že se jako obyvatelé menší země, ležící v průsečíku zájmů mocnějších sousedů, obracíme k duchovním a kulturním hodnotám, které mají s keltskou vírou společného jmenovatele: touhu po samostatnosti, po emancipaci a životní harmonii. Naše keltství je docela sympatickým projevem opozice, potřeby dialogu a kreativity. Některé prvky keltských legend splňují naše potlačené sny, představují Kelty s nadmírou krátkými sukňami, to ony prý vymyslely klobásky a keltští muži zase pivo. Keltští druidové prý dokázali libovolně prodloužovat věk. No není to nádherné? Být Keltem se vlastně nijak neliší od jiných hnutí navracujících se „ke kořenům“ a hledajících v lidech, co v nich zůstává trvale dobré.

Zdroj: <http://images.google.cz/>

Svět poznává Skotsko. Poznejte Skota, který nám otevřel svět.

Glasgow a jeho okolí má víc slavných rodáků, ale jen žádný jiný nevykonal pro poznání a pochopení cizích kultur tolik jako David Livingstone. Narodil se v roce 1813 v hluboce věřící rodině. Vystudoval medicínu a teologii. Na výzvu svého budoucího tchána, misionáře Roberta Moffata, ho následoval v misijní činnosti v Jižní Africe. Na svých misích, navzdory nemocím a zranění způsobenému lvem, urazil po africkém vnitrozemí celkem 14 000 mil. Jeho cesty pokryly dobrou třetinu černého kontinentu, který popsal s vědeckou důkladností. Odsuzoval kořistnický přístup bílé rasy k místnímu obyvatelstvu natolik přesvědčivě, že jeho myšlenky vyvolaly v Evropě silné hnutí proti obchodu s otroky. Jeho myšlenky inspirovaly pozdější svržení koloniálního panství bez zbytečných krveprolití. Tento viktoriánský, v dnešním světle možná poněkud romantický hrdina ve skutečnosti získal svými lékařskými, misijními a obchodními aktivitami a kontakty autoritu, která ve svých důsledcích učinila ze současné Británie významnou baštu světové demokracie, vzdelanosti, tolerance a humanitárního pokroku.

Socha Dr. Livingstonea

NEJTAJEMNĚJŠÍ SKOTSKÁ CELEBRITA

Ve skotském hrabství Inverness se nachází jezero Loch Ness, nejobemnější vodní nádrž v Británii. Je 35 km dlouhé, 1,5 km široké a hluboké kolem 220 metrů. Dost místa pro záhadu všech záhad. Nad jeho temnými a zalkalenými vodami se střídají mlha a těžké mraky, počasi je tu extrémně proměnlivé a voda má po většinu roku teplotu kolem jednoho stupně nad nulou. To není prostředí vhodné pro mnoho živočichů, natož pro člověka, který se rozhodl dnem a nocí zkoumat tuto vodní masu. V jezeře totiž už 2 000 let přežívá legenda - lochneská příšera. Je to přerostlý had nebo přímý potomek druhohorních ještěřů? Odpůrci Nessie tvrdí, že celou věc si vymysleli místní, aby podpořili turistický ruch. To ale není pravda. První pozorování Nessie totiž pochází už z roku 565 n. l., kdy legendární příšera zaháněl molitbou Svatý Kolumbán. Znovu se pak objevila až v roce 1547, kdy se údajně vynořila z jezera a zabila několik mužů. Skutečný boom však pro Nessie nastal v 19. a 20. století. V roce 1827 byla údajně spatřena 17x a v roce 1880 kvůli ní dokonce ztroskotal malý výletní parník. Od roku 1933, kdy ji spatřili manželé Spiceovi, se její fotografie, filmy a očitá svědectví vynořují téměř každý rok. Celkem je jich k dnešku na 1 400. Některá z nich byla vysvětlena, jiná ne. A leckterá byla odhalena jako podvrh. Řada podvodů a nejasností nakonec přivábila na místo skutečné odborníky. Nessie je skvělým obchodním artiklem, který ročně vynáší až 10 milionů liber, zároveň

jde ale o jeden z nejsériózněji zkoumaných jevů. V sedesátých letech byly kolem jezera rozestaveny kamery. Nenatočily nic zajímavého, kromě jediného záběru, na němž je vidět, že podél břehu plave něco velkého. Vojenské letectvo, kterému byl film svěřen na prozkoumání, potvrdilo, že předmět je velký minimálně dva metry. Víc se však zjistit nepodařilo. V té době se také poprvé přihlásily o slovo sonary. Tým Pisces při zkoumání dna jezera ponorkou a ultrazvukem narazil na obrysy velkého tvora či předmětu. O co šlo, to se dodnes neví. V roce 1982 zkoumalo jezero sonarem 1 500 hodin 150 odborníků. Zaznamenali 40 kontaktů ukazujících na tvory velkých rozměrů. V roce 1987 se pak uskutečnila obří operace Deep Scan, která měla definitivně celý problém rozřešit. Motorové čluny vyzbrojené sonary se seřadily tak, aby jim nemohlo nic uniknout. Pročesávaly jezero 2 dny. Výsledek? Velmi přesná mapa dna jezera a tři kontakty, podle nichž se u dna pohybovali tvorové větší než žralok a menší než velryba. Opakovaná měření je ale nezaznamenala. V roce 1990 vypsal bookmaker William Hill odměnu 250 000 liber pro toho, kdo podá přesvědčivý důkaz o existenci lochneské příšery, odměna zůstává dodnes nevyplacena. Podobných motivačních výzev existuje bezpočty víc. Není to právě vaše šance? Lze docela dobře předpokládat, že nikde nezahřeje hlt whisky příjemnější než při bedlivém pozorování hladiny legendárního jezera.

Zdroj: <http://images.google.cz/>

Ballantine's Finest: NA BODY!

Jim Murray je uznávaná autorita na whisky. V současné době ročně ochutnává téměř 4 000 whisky z celého světa a přiřazuje jim bodové hodnocení od 0 (*Horší ďábla!*) přes 70-74,5 (*Obvykle k pití, ale nečekejte, že se s vámi země zatřese!*), 80-83 (*Dobrá whisky na to, abyste ji ochutnali!*), 94-97 (*Superhvězdné whisky, které nám dávají smysl života!*) až po teoreticky nedosažitelnou hranici 98-100 (*Lepší než cokoli jsem kdy měl v ústech!*).

Ballantine's Finest si letos sáhla na superhvězdných 95,5 bodu a připsala si k nim navíc titul Scotch Standard Blended Whisky of the Year (No age statement)! Překládá se to špatně, snad Nejlepší standardní míchaná skotská roku (bez udání délky zrání). Radost z toho byla velká všude, kde jí drží palce: u výrobce (Masteru Blenderovi Sandymu Hyslopovi se nejspíš dmula prsa pýchou), u světového distributora (Pernod Ricard), ale i v malíčkém českém týmu projektu Whiskies of the World, který ji pravidelně prezentuje. Podstatné je, že lepší v celkovém bodovém hodnocení byly jen tři míchané skotské; jenže dvě z nich byly osmnáctileté (v Ballantine's jsou nejmladší komponenty šestileté) a jedna z kategorie premium...

Alex Mikšovic

Ballantine's na vlně WOW

Souběžně s kampaní, rozvíjející povědomí české klientely o blended Scotch whisky Ballantine's, pokračuje již třetím rokem program WHISKIES OF THE WORLD. V průběhu 90 minut se účastníci dozvědí podrobnosti o whisky skotské, whisky irské i Bourbon whiskey a v čem se liší. Součástí nekomerčního osvětového programu je řízená degustace a v závěru slepý

test pěti vzorků. Účastníci dostávají po absolvování WOW-certifikát. Pokud byste se tedy chtěli o Ballantine's a dalších whisky dozvědět víc, navštivte stránky www.w-o-w.cz a přihlašte se na formuláři k bezplatné účasti na programu, který má za sebou 140 repríz a přibližně 5 000 účastníků.

Skotský humor

Starý MacDuff přechází v Glasgow ulici a porazí ho auto. Ke zranění našťastí nedojde, ale řidič vozidla dá postiženému deset liber. Skot strčí peníze do kapsy a táže se: „Jezdíte touhle ulicí často?“

Whisky od kolébky do hrobu

Živá voda, Uisge Beatha, Whisky provázela horaly na každém kroku. Od kolébky až do hrobu doslova. Pořádala se porodním bábám, při křtech, při zásnubách i svatbách. Pila se na oslavu nového domu, při uzavření smlouvy nebo na bezpečný návrat rybářských lodí. Největší příležitostí whisky však byl a dodnes je skotský pohřeb. Věří se, že duch zesnulého bude přetrvávat bohatým pohoštěním příbuzných a přátel, a proto není divu, že se během jediného pohřbu někdy vypilo až 800l whisky. V roce 1498 napsal španělský vyslanec v dopise domů: „Skotové mají cizince tak rádi, že se mezi sebou hádají, kdo cizince ve svém domě pohostí – nic není ve Skotsku vzácné, kromě peněz.“ My si můžeme jen domyslet, jakáže to pohostinnost vznešeného návštěvníka tak důrazně okouzila. Ve svých počátcích se whisky od své dnešní podoby velmi lišila. Na její

kvalitu a chuť se tehdy ještě příliš nehledělo. Nejdůležitější byla síla a množství – denní zásoba životabudiče se vypálila ráno a během dne se zkonsumovala!!! Postupem času však výroba whisky nabrala zcela jiný směr. Její vyznačiči si totiž brzy všimli rozdílů v kvalitě jednotlivých pálenic, a to byl počátek vzniku jednotlivých značek whisky. Technologie výroby se stávala propracovanější a rafinovanější a z domácích palíren se přestěhovala do prvních lihovarů. Nejstarší písemný záznam o lihovaru pochází již z roku 1690, kdy je zmiňován slavný lihovar Ferintosh, který vlastnil Duncan Forbes z Cullodenu. Kvalita whisky se stále zlepšovala, stejně jako její chuť, vůně a jemnost. A pak se v roce 1827 mezi mnoha druhy skotských whisky objevila ta, která se brzy stala legendou. Ballantine's Scotch Whisky.

KALENDÁŘ, KTERÝ ZANECHÁVÁ DOJEM

1827 Zrození světoznámé značky: George Ballantine začal dodávat vybraný sortiment whisky ze svého obchodu se smíšeným zbožím v edinburghské čtvrti Cowgate.

1836 Reakce na whisky je ohromující, podnik se rozrůstá. George Ballantine stěhuje firmu do Glasgow a do firmy nastupují jeho synové. Zvěsti o vynikající whisky se rychle šíří, Ballantine's Scotch Whisky začíná brzy exportovat.

1879 Tisk o firmě George Ballantine and Son píše, že si díky své jemné staré whisky z vysočiny vypěstovala reputaci mistrovského míchání.

1895 Jako uznání vysoké kvality značky udělila královna Viktorie firmě při své návštěvě Glasgow tzv. Královské uznání (Royal Warrant).

1919 Rostoucí popularita znamená obchodní úspěchy. Renomovaná společnost Barclay and McKinnay předvídá potenciál firmy George Ballantine and Son, kupuje ji a dále ji rozvíjí.

1933 Ve Spojených státech je zrušena prohibice. Popu-

larita whisky Ballantine's stoupá poté, kdy vznikne silné spojení prohibice a značky Ballantine's se slavným podnikem 21 Club na Manhattanu.

1935 Rychlý rozvoj podniku nešel pozornosti velké kanadské skupiny Hiram Walker, která firmu odkoupila a rozšířila do nebyvalých rozměrů.

1938 Značka Ballantine's získala vlastní erb jako uznání „vznešeného ztělesnění vznešenosti Skotska“. Dodnes se tento erb objevuje na každé láhvi whisky Ballantine's.

1945 Po druhé světové válce začíná konjunktura, expanduje do Evropy, distribuční síť firmy se rozšiřuje všude, kde je toto luxusní zboží zatím vzácností.

1950's Sedmnáctiletá Ballantine's 17 Years Old se distribuují do Japonska, kde se díky bezcelním trhům stává v 70. a 80. letech stávkou společenskou ikonou.

1960's Ballantine's znovu získává pozici vedoucí značky v Americe.

1970's Spuštění kampaně Ballantine's pod sloganem „Dobrá život“ (The Good Life) reflektuje citlivostivý

styl života. Kampaně byla trvale používána na trzích Ballantine's Finest více než 15 let. Značka se stala symbolem a synonymem citlivosti a přístupnosti k životu.

1986 Ballantine's se stává jednou ze tří nejprodávanějších whisky na světě. K jejímu úspěchu přispěla hlavně dobrá distribuce a popularita skotské whisky v polovině 80. let.

1987 Firmy Hiram Walker a Allied Lyons se slučují, vzniká společnost Allied Distillers.

1994 Jako uznání vedoucí pozice Ballantine's na celosvětovém trhu získává společnost Allied Distillers Ltd. již potřeby Královskou cenu za vývozní úspěchy (předtím ji získala v letech 1968 a 1986).

1994 Značka Ballantine's poprvé sponzoruje Mistrovství Evropy ve snowboardingu.

1995 Společnost Allied Lyons kupuje španělského nápojového giganta Domecq, který již byl španělským distributorem Ballantine's, a vzniká skupina Allied Domecq. Nová etapa růstu značky začíná.

1996 Ballantine's Finest spouští globální kampaně nazvanou „Inspirace“.

1996 Další kampaně nazvaná „Urban High“ přivádí do center měst soutěže ve snowboardingu za doprovodu předních hudebníků. Jedná se o součást dvojzvrstvé strategie, cílené na mladé i stávající spotřebitele.

2000 Spuštěna úspěšná kampaně „Záleží na tom, co je uvnitř“ (It's What's Inside that Counts).

2002 Spuštěna globální kampaně „Go Play“ (Hrajte si).

2003 Kromě řady četných ocenění pro zrající whisky Ballantine's získala společnost Allied Distillers také ocenění Destilátor roku (Distiller of the Year). Ocenění je udělováno v rámci Mezinárodní soutěže vín a lihovin (International Wines and Spirits Competition), Společnost je získává již potřetí během 7 let.

2005 skupinu Allied Domecq a s ní i značku Ballantine's kupuje koncern Pernod-Ricard.

2007 Spuštěna globální kampaně „Zanechte dojem“ (Leave an Impression).

2009 Na českém trhu je spuštěna velkorysá promotivní akce, která má za úkol upevnit zde prestižní postavení značky.

Kde legendy vítězí nad vědou

Kdo vlastně drží v rukou Kámen osudu?

Kámen osudu (Stone of Destiny) je kámen, na kterém (jak jinak než podle legendy) spal biblický Jákob v osudnou chvíli, kdy viděl stoupat anděly do nebe. Do Irska kámen přivezla jako svatební dar faraónova dcera, pramáti panovníckého rodu Scota. Později si kamennou relikvii odvezl její právoplatný dědic Fergus Mór mac Eirc do svého nového království Dalriada, jehož obyvatelé, na počest pramáti Scoty, nazvali Skoty. Ti kámen umístili v opatství Scone na k tomu účelu navršeném pahorku Moot Hill a díky jeho biblickému původu usoudili, že by bylo vhodné, kdyby na něm byli korunováni jejich králové. Až do roku 1296 kámen toto poslání plnil, pak ho ale uzmul anglický král Edward I a odvezl ho do Westminsterského opatství. O pět let později ho zpupně použil jako součást korunovačního trůnu anglických králů. Tam sloužil dalších 700 let. Do Skotska se slavnostně vrátil teprve 15. listopadu 1996 a 30. listopadu (na den sv. Ondřeje – patrona Skotska) byl slavnostně instalován na hradech v Edinburghu, kde se stal opět nedílnou součástí skot-

ských korunovačních klenotů. Dnes můžeme spatřit za pancéřovými dveřmi, pod pancéřovým sklem, vedle skotské královské koruny, žezla a prstenu velikánskou dlažební kostku se dvěma okovanými oky. Tak to je on! Tedy snad, protože zlí jazykové tvrdí, že není pravý. Jejich legenda říká: když prý mniši z opatství Scone zjistili, že se blíží anglická armáda, vyměnili původní kámen za falešný, který s velkou radostí Angličanům přenechali. Ten pravý prý odvezli a ukryli. Kámen osudu byl zcizen v minulosti ještě jednou. Na Vánoce roku 1950 ho skupina čtyř studentů sebrala přímo z Westminsterského opatství. Teprve po čtyřech měsících usilovného pátrání byl kámen objeven v opatství Arbroath a vrácen zpět do Westminsteru. Jestli se však vrátil pravý kámen – to nikdo neví. Usuzuje se, že čtyři měsíce byly přesně tou dobou, kterou by zruční řemeslníci potřebovali k vytvoření přesné kopie. Nedivme se potom, jaké hrozné pochybnosti vtají nad sklenkou whisky mnoha Skotům hlavou. Měli byste to s nimi někdy probrat.

OD POČÁTKU DO KONCE MLHOU TAJEMSTVÍ

Pikty, jednotlivé nezávislé kmemy tvořící původní populaci Skotska, řadí historické výzkumy ke keltické, některé prameny dokonce k předkeltické populaci dnešní Británie. Starodávné legendy nikterak přesné nejsou. Proč se vůbec Piktové nazývají Pikty? Za své jméno nejspíš vděčí Římanům. Proč je však takto pojmenovali, nevíme. Jediné, co snad můžeme říct „s jistotou“: výraz Pikt pravděpodobně pochází z latinského výrazu pictus, případně se jedná o polatinštěnou verzi jména, jímž se sami nazývali. Ale to je tak asi jediné, v čem se historici jakžtakž shodnou. Zatímco jeden učenec do vás bude hustit názor, že Piktové dostali své jméno podle toho, že si celé

tělo tetovali, druhý se mu vysměje a připojí názor, že jelikož neuměli psát, zůstaly po nich kameny s vyrytými obrázky. Výhradně malující Piktové jsou mimochodem naprosto nesmysl, protože po nich zbylo písmo zvané „ogham“. Nejrozšířenější teorií je pak ta, kterou zná snad každý, kdo se o skotskou historii hlouběji zajímá: Piktové, neboli malovaní lidé, se tak nazývali proto, že se před bitvou vysvlékli do naha a tělo si nabarvili namodro. Pan Václav Rous, předseda Klubu přátel Skotska k tomu podotýká: „Takového chytráka bych rád vyvezl na skotskou Vysočinu a vysvlékl. Ani by se nemusel malovat, sám od sebe by během chvilky zmodral zimou“.

Statečné srdce a skotské svědomí

Sir William Wallace, keltský Uilleam Uallas, narozený někdy kolem roku 1270, je legendární národní hrdina pro každého Skota. Vynikl jako jedna z výrazných postav války o nezávislost své vlasti. A při své, na tehdejší poměry obrovské výšce 210 cm, také zcela nepřehlédnutelných. Za jedno z jeho prvních vystoupení proti Angličanům se považuje potyčka v městě Lanark, při níž zabil dva vojáky. Od této chvíle se stal pšancem. Anglický guvernér města Lanark Wallaceho zajal a později podle legendy, kterou nám zprostředkoval film, popravil jeho tajnou ženu Marion Braidfute. V květnu 1297 se Wallace pomstil a guvernéra zabil. Tak aspoň popisuje Wallaceovy začátky legenda. Jisté je, že Wallace kolem sebe soustředil malou armádu a v srpnu 1297 se spojil se silami, které proti Angličanům vedl Andrew Moray. Ke památnému střetu mezi početně i výzbrojí slabší skotskou armádou Wallace a Moraye a šiky anglického hraběte ze Surrey došlo u Stirlingu. Angličtí těžkooděnci byli vylákáni na most, který protivníci plánovali využívat pro získání taktické výhody, potažmo i vítězství. Wallace byl pasován na rytíře a přijal titul Ochránce Skotska a velení jeho armád. O rok později svou další bitvu u Falkirku Wallace kvůli zradě prohrál. Vzdal se svého titulu a snažil se rivaly v boji o skotský trůn spojit. Ocitl se tak mezi dvěma mlýnskými kameny. Hledal podporu

ve Francii a Itálii, krvavá sudba skotského boje se ale naplnila příliš rychle. Wallace byl po návratu opět zrazen, u Glasgow zajat a roku 1305 drasticky popraven. Edward I však surovým aktem Skoty nezastrašil. Statečný duch Williama Wallace všechny zrady překonal, skotská jízda později pod velením Roberta the Bruce drtivě zvítězila v bitvě u Bannockburnu a Skotsko si svou nezávislost udrželo. Příběh legendárního vítězství nad zradou se stal známý díky filmu Statečné srdce s Melem Gibsonem v hlavní roli.

Kdyby náhodou přšelo...

...až budete spěchat do svého oblíbeného baru, před nepřízní počasí vás ochrání nepromokavý pláštěk do deště. Jeho anglický název Macintosh, zkráceně Mac, je pojmenovaný podle svého vynálezce. Tím je proslulý skotský chemik Charles Macintosh, který se roku 1766 narodil, jako mnoho dalších průmyslných Skotů, v také Glasgow. Ve zdejší katedrále je i pohřben. Již jako mladý se začal zajímat o využití moderních poznatků v chemickém průmyslu, proto závčas rezignoval na teplé místo úředníka. Při vymýšlení nových technologických procesů byl mnohem úspěšnější. Vynálezem, který ho ale skutečně proslavil byl speciální vodovzdorný materiál ze dvou bavlněných vrstev proložených gumou. Za své četné patenty byl roku 1823 zvolen členem Královské společnosti. Původně byl Macintoshem nazvem prestižní značky, později se tak začaly označovat všechny nepromokavé pláštěk.

Portrét Charlese Macintoshe

Všem, kdo se dovedou pořádně odvázat

Strhující skotská soutěživost

Skotské hry jsou, stejně jako kilt, tartan, whisky a dudy, nedílnou součástí skotské historie a skotského kulturního dědictví. Skotové se vždy museli o svoje rvát, spoléhat na svoji invenci a taktické uvážování. Jejich historie je plná dramatického napětí, po kterém nutně musí následovat uvolnění a kratochvíle. Po staletí zkoušeli skotští válečníci svoji sílu a obratnost během klání, jejichž počátek nalezneme u her pořádaných králem Malcolmem Canmorem v Braemeru v druhé polovině 11. století. Ten při nich zjišťoval sílu, obratnost a statečnost válečníků, z nichž si potom vybíral své nejbližší spolubojovníky. Hry před publikem získaly punc slavnostních rituálů. Představovaly díkuvzdání za vítězství v bitvách. Od roku 1314 je skotští panovníci i klanovní náčelníci a šlechtici pořádkem pravidelně. Rozšířili je i do těch nejdlejších koutů a nejzapadlejších vesnic, kde je navštěvovalo stále více diváků. Staletá tradice byla násilně přerušena v roce 1746, kdy po porážce celého skotského povstání proti anglické nadvládě, v bitvě u Cullodenu, se ocitl v Zákone o proskripčních (kromě zákazu nošení kiltu, používání tartanu a mnoha dalších zákazů, které do základu zničily skotské kulturní dědictví) i zákaz pořádku her. Zákon byl pro obecnu nevěli již v roce 1782 zrušen. Popularita her prudce narůstala, o čemž se mohl anglický panovník Jiří IV. přesvědčit během své návštěvy Skotska v roce 1822. V dnešní době se Skotské hry (Highland Games) pořádají prakticky po celém světě (kromě britských ostrovů například v USA, v Kanadě, Austrálii, na Novém Zélandě, v Belgii a od roku 2001 i v České republice na zámku Sychrov u Turnova. Poslední, již 9. ročník, proběhl letos v srpnu. Více si snano najdete na www.skotskehry.cz. Dnes se pochopitelně již nejedná o chřestění válečnickou zbrojí, ale o výtečně organizovanou společenskou setkání, spojená se sportovním zápolením, vystoupením hudebníků a tanečníků, na která se sjíždějí lidé z ČR i zahraničí.

Skotský humor

Tři Angličané a Skot se chystají na nedělní výlet a rozdělují si, co kdo vezme s sebou. První Angličan slibuje: „Já s sebou vezmu šunku.“ Druhý: „Já s sebou vezmu zákusky.“ Třetí: „Já s sebou vezmu čaj.“ Skot: „A já s sebou vezmu bratra.“

Ráno vychází Skot z koupelny a manželka mu říká: "Už máš zase pořežaný obličej. To si opravdu nemůžeš koupit novou žiletku?" Skot na to odpoví: "No, když byla dobrá mému pradědovi, dědovi i mému otci, tak musí být přeci dobrá i pro mě!"

Když Skotsko bere za srdce...

Předkové Paula McCartneyho z legendárních Beatles sice pocházeli z Irska a nikoli ze Skotska, ale Paul, žijící v Anglii, se cítil Britem, který rád naslouchal legendám nejen irským, ale i skotským. Napsal a nahrál píseň Mull Of Kintyre, jednu z vůbec nejpůsobivějších hudebních oslav věnovaných přímo skotské krajině. Stala se ve své době píseň kultovní.

Na skotskou notu

Zkuste si sestříhat své videozáběry z dovolené ve Skotsku a podložit je touhle melodií. Při promítání pak stačí jediný panák whisky Ballantine's, abyste volali cestovní kancelář, že tam chcete znovu.

Whisky, to je moje gusto.

Whisky, to je moje gusto,
bez whisky mám v srdci pusto,
kdyby ji můj táta pil,
byl by tu byl mnohem dyl,
když se ve skle leskne whisky,
tak má barman dobrý zisky,
život se dá zkrátka žít, jen když je co,
jen když je co, jen když je co pít.
Tu láhev baculatou, tu pestrou vinětu,
tu whisky temně zlatou pije i Manitou,
kdo chce se stát mužem,
ten whisky pije rád,
a proto všichni můžeme společně zazpívat:

A D A
Mull of Kintyre, oh mist rolling in from the sea
D A
my desire is always to be here , oh Mull of Kintyre.
A
Far have I travelled and much have I seen
D A
dark distant mountains with valleys of green.
Past painted deserts the sun sets on fire
D A
as he carries me home to the Mull of Kintyre.
A D A
Mull of Kintyre, oh mist rolling in from the sea
D A
my desire is always to be here , oh Mull of Kintyre.
D D7
Sweep trought the heather like deer in the glen
G D
carry me back to the days I knew then.
Break
Nights when we sang like a heavenly choir

G A7 D
of the life and the times of the Mull of Kintyre.
D G D
Mull of Kintyre, oh mist rolling in from the sea
G A7 D
my desire is always to be here , oh Mull of Kintyre.
A
Smiles in the sunshine and tears in the rain
D A
still takes me back where my mem'ries remain.
Figurind amber grow higher then high
D E A
as they carry me back to the Mull of Kintyre.
A D A
Mull of Kintyre, oh mist rolling in from the sea
D A
my desire is always to be here , oh Mull of Kintyre.
D G D
Mull of Kintyre, oh mist rolling in from the sea
G A7 D
my desire is always to be here , oh Mull of Kintyre.

Zahrát to na kytaru? V téhle těžké váze nic lehčího není. Nacvičte to během chvilky a zanecháte dojem. Navštivte stránku: <http://www.youtube.com/watch?gl=US&v=IFhKmMWG3WE>

Skot je vzácný přítel pro výjimečné chvíle. Získejte nové přátele pro každý den!

Občanské sdružení Klub přátel Skotska je společenskou organizací, jejímž cílem je rozšířit v České Republice povědomí o Skotsku, jeho legendách, kultuře, historii i současnosti. Přispívá tomu jak pořádáním vzdělávacích, kulturních, společenských a sportovních akcí, tak informační činností, mezi které patří správa informačního portálu Kilt. Ve svých řadách sdružuje domácí vyznavače skotských tradic a legend a zároveň podporuje národní povědomí Skotů združujících se

nebo trvale žijících v ČR. Členem Klubu přátel Skotska se může stát každá fyzická osoba se zájmem o Skotsko, skotskou kulturu, historii i současnost a o příslušné aktivity v České republice a která je v případě zájmu ochotna podle svých možností napomáhat v činnosti Klubu přátel Skotska.

Foto z filmu - Limonádový Joe aneb Koňská opera...

Vejce od Skota, žádná lakota

Skotská vejce s jablkem

Když už si Skot vejce nekoupí ale vypůjčí, pak ušetří, a to je důvod k oslavě. Může se velkoryse rozmáchnout při nákupu pestrých doplňkových surovin. Nikdo neřekne, že si je nesmí rovněž vypůjčit. Následující recept vypadá jen jako pouhý předkrm, ale věřte, že hladového Skota na chvíli zkrátí.

Suroviny: 9 vajec, 500 g mletého masa, tuk na smažení, 1 střední pórek, 1 střední celer, 1 cibule, 1 hlávkový salát, snítky zelené petrželky, 3 lžíce strouhanky, 3 lžíce hladké mouky, 1 lžíce hořčice, 1 lžíce oleje, 4 lžíce jablečného octa, 1/4 lžičky mletého bílého pepře, 1 lžička soli

8 vajec uvařte natvrdo, nechte je vychladnout a oloupejte. Cibuli nakrájejte velice nadrobno. Hlávkový salát omyjte, rozeberte na listy a dejte okapat. Smíchejte mleté maso, cibuli, strouhanku a vejce. Těstíčko okořeňte pepřem a hořčicí, osolte polovinou soli a pevně jím obalte uvařená vejce. Poté očistěte pórek i celer, jablka neloupejte, jen je omyjte a zbavte jádřince. Celer nakrájejte na vелеjemné nudličky, pórek na průsvitná kolečka a jablko na plátky. Ocet ochuťte zbytkem soli, pepřem a zaslěhejte do něj olej. Tuto zálivku lehce vmíchejte do pokrájené zeleniny. Připravené koule obalte v trojbalu: mouka – vejce – strouhanka. Smažte je v pánvi s vyšším okrajem ponořená do rozpáleného tuku až do zhnědnutí, tj. asi 6 – 10 minut. Přebytký tuk z osmažených koulí odsajte papírovým ubrouskem. Na servírovací mísu rozložte hlávkový salát. Na jednu polovinu naskládejte smažená vejce, na druhou zeleninu, ozdobte snítkami petrželky.

Oznamuje Skot své ženě: „Koupil jsem ti něco na krk, má drahá!“
„Náhrdelník?“ „Ne.“ „Zlatý řetízek?“
„Ne.“ „A co to tedy je?“
„Mýdlo, miláčku!“

www.skotsko.net